

NAUJA GADYNE.

VOL. III SCRANTON Pa. BALANDŽIO 25 d. 1896 m. NO 16.

Entered at the Post office of Scranton
as second-class mail matter.

„Nauja Gadyne“ išselna kas nedėle.

„Nauja Gadyne“ ant metų kasztūja 2 dol. ant
pusės metų 1 dol.; i Europą ant metų kasztūja 3 dol.,
ant pusės 1 dol. 50 cen.

Antraszas dėl korespondencijų ir užsiestellavimų.

„NAUJA GADYNE“
421 PENN AVE SCRANTON, P.

„Nauja Gadyne“ („New Era“).
Published weekly in SCRANTON Pa.
421 PENN AVE.

Subscription price yearly two dollars.
RATES OF ADVERTISING

One inch one month	\$1.00
One inch one year	\$10.00
Two inches one year	\$20.00

SAINT AMAND BAZARD.

(PAGAL B. LIMANOVSKI.)

Prie Saint Simono mokslų supopuliarizavimo bei jų praplatinimo labiausiai prisidėjo Saint Amand Bazard. Gimęs 1791 m. — miręs 1832 m., taip apie savę jis sako: „Asz turėjau kŕne tikt metų 16, kada pats sav paliktas, be tėvų, be pagalbos jokios, atsiradau sviete pamestas. Sunku suprasti jums padėjimą mauo ir tūs kentėjimus, kurie man teko ir kurius asz per-eiti buvau priverstas“. Labai anksti su pavojingiausiomis konspiracijomis susipažinęs, susitiko jis su Buonarottio veiklumu bei su jo komunistiszka propaganda. Ir toji nepasiliko be įspudžio. Saint Simono prova atkreipė atydą Bazarado ant to drausaus galvocziaus. Užmanymūse jo pradžia naujo svieto radęs, ant jokių trukdymų

nežiurint, paaukavo jis visą gyvastį savo, idant padėti jiems isz kiauszinio iszriedėti. Ir teisingai Bazarado darbu pasidėkavojant, Saint Simono industrijalizmas į socijalizmo kelią įžengė.

Skaitymai Bazarado, laikraštyje „Organisateur“ talpinami, tapė vėliaus per draugą jo Infantiną surinkti ir iszleisti. Tas surinkimas po antraszu „Doctrine Saint Simonienne“ yra akyviausiu veikalu tarp saint-simonistiszku rasztų.

„Žmonija—ant jo—tai daigtas, kurs arga ir užauga (noksta). Tame pirmžen-giniame augime pereina ji įvairius laipsnius, kurie iszsidirba ir nupūla isz palengvo. Pūlantiejie vietą kitiems tobulesniems dūda. Istorijoje matome gadynes: organizskas ir kritiszkas. Naujas draugijos surėdymas pirmose tulą pirmą kvarmą priima, kritiszkose vėl surėdymas ėsantis tenka kritikai, ūzmetinėjimams ir griovimui. Dvideszimt keturiūse paskutinūse szimtmecziūse istorijos matome dvi kritiszki bei dvi organizzki gadynei. Kritiszkos gadynės buvo: 1). polytheizmo nūpūlis, nū pirmų graikiszku philosophų pasirodymo lyg evangėlijos mokinimui apsireiskiantis, ir 2). katalikystės nūpūlis, nū Liuterio prasidedantis ir iki musų laikams tęsantis. Organizzkomis gadynėmis buvo: 1). graikiszko ir romėniszko polytheizmo ugis iki Perikliui ir Augustui, ir 2). didziausio katalikystės ir fendalizmo galingumo laikai, kurie religijoje lyg Leonui X., polytkoje-gi iki Liudvikui XIV

apsireiszkia'.

„Musų laikai—tai kritiszkoji gadynė, kuri jau ir į galą žengia. Kritiszkų gady- nių ženklų yra individualizmas, anarkija; nėra mislies vienodumo, nėra visūtinio idėalo bei egoizmas ir netikystė vieszpa- tauja. Yra tai be religijos gadynės. Drau- gijiszka sąjungmė dingo jau seniai, o nau- jos dar nerasta. Tikt žmonės, kurie tarp praeitės ir ateitės žmonių veislės rysyz rasti moka, moka jos atminimus su viltymis su- vienyti, ir galeszczius su troszkimais sutai- kinti; tiejie žmonės įstengs ir draugiją naują atbudavoti“.

„Žmonijos istorija turi didžią svarbą: ji gelbsti mums atjieszkoti sąjungmę nau- ją, kuri įstengs suvienyti ir suriszti visą žmoniją į daigtą vieną. į vieną bažnyčią visūtinę, be klaidų vienok ir stokumų pa- starosios“.

„Žmonijos praeitė su ateite sulyginaus, matome du laipsniu: laikinį— praeitės, ir paskutinį — ateitės: antagonizmo ir aso- cijacijos laipsnius. Antagonizmas su žmo- nijos ugiu susimazina; susidraugavimas-gi ima virszų,—platinasi. Ant pradžios karė buvo pamatu ir draugijų uždūte. Orga- nizūta savė, idant karę vesti, idant griebti ir žmones valdyti. Bet su asociacijos pra- siplatinimu susimazina karės ir vietą dūda pakajingam darbui. Karė ant pradžios darė prieszus isz žmonių; karės pasekmė yra vergija—ans szaltinis alinimo žmogaus per žmogų. Ramiems darbams užstojus ir alinimas žmogaus per žmogų tampa ma- žesniu ir į isznaudojimą žiamės turtų per žmoniją persimaino. Istorija mokina mus, kad ateitėje antagonizmas, karė, žmogaus per žmogų alinimas paims galą ir vietą dūs visūtinam susidraugavimui, industri- jai (pramonei) ir darbui. Toks yra žmo- nijos likimas ir toks turi buti siekis visų

žmonių. Ateitės draugiją suorganizūti reikia taip, idant toji pirmūzengumui ats- kytu. Todėl-gi szalin su alinimais, szalin su skriaudomis, szalin su karėmis, po ko- kia nors jos kvarma buti! Paskutiniu žmonijos mieriu tebus: Szios žiamės visas žmonių susidrangavimas, kuriame koznas vietą ras pagal gabumą savo ir algą pagal darbą savo. Ateitėje susidraugaus visi žmonės, o vienintėliu rysziu jų bus meilė!

„Prietikiai sziądienykszczio samdi- ninko prie dūnda. ejo — tai pastaroji se- novės vergijos kvarma. Darbininkas al- namas buna materijaliszkai, protiszkai ir moraliszkai. Darbas dūda jam kūne tikt iszsimaitinimo galę ir prie to ne nū darbi- ninko darbą turėti priguli. Vargų pris- paustas, netur jis laiko protiszkai lavintis. Koks jo moraliszkumas gali buti? Phy- ziskas vargas daro jį galvijū, veda prie nedorybių, kurios tikt baisumą, o ne pasi- galėjimą iszszaukia. Gimimo privilegija bei turtų isz tėvų ant vaikų perėjimas už- laiko dar tąją vergijos pastarąją kvarmą. Ar turtų isz tėvų ant vaikų perėjimas nėra privilegija nemoraliszka, kuri pavie- nėms ypatoms daleidžia gyventi draugijoje neką nedirbant, arba imt algą didesnę nū nūpelnu? Ir isz czia paeina visos naudos ir draugijiszkos skriaudos. Patvirtino taip ēkonomistai: jie nurodė vargo kiltį ir pro- letarijų lūmos ugi, kaipo pasekmes tokio surėdymo“.

„Lygus visi but negali. Ant industri- jos remtoje draugijoje turi but vyresni- kai, darbo vedėjai ir darbininkai. Tiejie tur piraujų klausyti. Nebus tai vienok privatiszkas, netyczias prietikis. Koznas darbas ims pagal gabumą ir nūpelnus algą ir turės draugijiszka, publiszka, teisingai teisu pobudį“.

„Kaip viskas ēvoliucijai (atmainai)

pasidūla, taip pat ir savastis su draugi-
jiszku pirmžengumu persimaino. Turtų isz
tėvų ant vaikų perėjimo tiesą reikia atimti
giminei ir vieszpatystei atidūti. Žmonija
skelbė per Kristų: „Szalin su vergija!“
„dabar-gi Saint Simono balsu szaukia:
„Kožnam pagal jo gabumą, kožnam gabu-
mui pagal jo nūpelnius! Szalin su giminės
turtais! Darbas tebus vienintėle tiesa ant
savybės!“ Naujam surėdymui įsisteigus,
valstijos paims visus darbo įrankius o da-
linimas jų pavestas bus ne saviniukams,
ne kapitalistams, tikt žmonėms kurie nū-
pelnius turi. Ir tūmet tai pasibaigs, visos
skriaudos, visi alinimai, visos katastrofos
(pripūliai nelaimingi) ir visos bjauros
konkurencijos“.

„Idant pramonės darbui liūšą ugį dū-
ti, reikia tokių iszlygų: 1). padalinti darbo
įrankius su reikmenėmis kožnos apygardos
ir su pramonės szakomis atsakančiai; 2).
padalint jų pagal asabiszką gabumą kožo-
no isz dirbėjų; 3). suorganizūti taip pro-
dukciją, idant kožoje szakoje nei stokumo
nei persvaros nebutu. Tam mieriui užga-
na padarys geras bankų suorganizavoji-
mas. Viens centraliszkas bankas bus ran-
do perstatytoju materijaliszkoje veikmėje.
Jame sudėti bus visi turtai, visi darbo į-
rankiai, žodžiu sakant viskas, kas sziądien
asabiszka savastį tveria. Tam bankui pri-
klausys visi bankai vietiniai ir specijalisz-
ki, kurie priežiurą ant visų pramonės sza-
kų veda“.

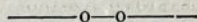
„Saint Simono mokslas — pagal Ba-
zardą—netroksza persivertimų, revoliuci-
jos,—tikt permamos, évoliucijos.

„Idant naują surėdymą įtaisyti, neat-
butinai bus—naują gentkartę naujūse per-
siliudyjimūse iszauginti“.

Skaitymai Bazardo kŭ aiszkiausiai
socialistiszkus saint-simonizmo geidavi-

mus apreiszkė. Naujas mokslas pajudino
smagiai mislyjančią draugiją. Laikrasztis
„Organizateur“, kurs Laurento rupesziu
1829 m. pasirodė, praplatino naujus per-
siliudyjimus. 1830 m. leisti pradėtas „Le
Globe“, taip pat saint-simonistiszką pobu-
dį priėmė. Petras Leroux, Sainte Beuve,
L'herminier padaugino eiles naujos moks-
lainės. Leroux „Le Globe“ atvirai savo
tikėjimo iszpažinti apskelbė. Tame laike
prie jų prisiartino ir Adolpas Gueroult.
Naujas mokslas rado daug iszpažintojų
Belgijoje; tarpe tų įpatingai Quetelet at-
sizymėjo vėlesniame laike.

Sarancziukietis.

PAŽVILGIS Į LIETUVIŲ SVIETISZKĄ RAŠZLIAVĄ IKI 1795 METAMS.

Apie lietuviszką rasztą priesz įvedimą
krikszczionybės Lietuvoje, iktū laik labai
mažai ką žinome. Gali buti, kaip liudyja
tuli seni piningai ir isz milžinkapių bei
pilkalnių iszkastos liekanos, jūg lietuviai
labai žiloje senovėje turėjo runiszką rasz-
tą 1). Potam raszydavo jie lotyniszkomis
raidėmis 2), ir savo tikru lietuviszku rasz-
tu 3). Bet ir patys mūsų prabocziai senose
gadynėse, kaipo karžygiszkoji tauta, atsi-
davusi be perstojimo karėms ir vainoms su
neprieteliszkais bei aržiniais plėszikais
Lietuvos: Lenkais, Kryziokais, Gudais ir
Tutoriais, mažai turėjo laiko o prie to ir ma-
žai rupiniosi, kad savo garbingus veikalus
ateinancziai gentkartei suraszytus paliktu.

1). T. Narbuto — Dzialeje star, narodu Lit, t. I, J. J. Kraszevskio — Wilno, t. I; Valansko — Listy o star. Słowian.; Dagilio — Lietuvių raszllava (Auszra 1884, p. 24).

2). T. Norbuto — Dzialeje, t. I; Dagilio — Lietuvių raszllava (Auszra 1884 p. 24).

3). T. Norbuto — Dzialeje t. I; Dagilio — Lietuvių raszllava (Auszra 1884 p. 24).

O nors ir paliko kokius rasztus, bet jei jūs ugnis, amžinos karės ir krikščioniszkos rankos, naikinancios viską, kas buvo stabmeldiszkų ir lietuviszkų, neprapuldė, tai turėjo patys su laiku pražūti. Tokiu budu net ir nusidavimai mūsų gentės ne iš musiszkų, bet iš svetimų autorių rasztų yra mums žinomi.

Dar iš stabmeldystės laikų turime žinias⁴⁾, jog rasztiszką kvi kalba urėdūse paskutinių stabmeldiszkų Lietuvos Didžiū Kuningaiszkų: Algirdo ir kitų, buvo baltgudiszka. Nekurios sądoras su Kryziokais atrastos, rasztys buvo vokiszkai, su Lenkija bei Anglija lotyniszkai o su Gudais gudiszkai. Segilis (pečvietė) Algirdo, prie transakto su Kazimieru Didžiu, Lenkijos karaliumi, atjieszkoto iš 1366 m. turėjo gudiszką paraszą⁵⁾; kas aiszkiai rodo vartojimą tos kalbos. Taip tai, Lietuva nors užkariavo visus Gudų krasztus, bet nekuriems lietuviszkais kuningaicszkais, per apspaciavimą su gudiszkais kuningaicszkutėmis, susigudinant, mažoje dalyje priimdavo Gudų kulturiszką įtekme.

13-ame, 14-ame bei 15-ame szimtme-tyje, Lietuva vieszpataujant garsingais ir karingais; Mindaugui, Kęstucziui ir Vytautui stovėjo augszcziausiame laipsnyje polytiszkos galybės. Buvo tai drucziausioji ir galingiausioji vieszpatystė sziaurytinėje Europoje, priesz kurią drebėjo visi kaimynai. Nėko jai negalėjo padaryti bullos popėzių, nėko intrigos ir užpūliai nedorų bei veidmainingų Kryziokų ir kitų krikščioniszkų vieszpatyszkų, kurios suvienytais sylomis, susitarę, mėgino ją, kaip stabmeldiszką krasztą suardyti.

4). T. Czackio—O polskich i litewskich prawach, t. I. Warszawa 1802, p. 47.

5). T. Czackio—O polskich i litewskich prawach, t. I; L. sz Pakiovio—Litwa, Wilno 1846, p. 4.

Gudai pripažindami didesnį galingumą Lietuvai, pasidavė jai; o tokiu budu rubežiai Lietuvos, nū baltųjų iki Jūdoms marėms, prasiplatino. Lenkai jieszkodami Lietuvos bieziūlystės, 1325 m. praszė Gėdmino dukterį Aldoną, dėl jauno lenkiszko karaliaus Kazimiero, Didžiū praminto. O maskoliszkasis kuningaicsztis 6) Dimitras, iš baimės 1368 m. Maskvoje, Algirdui net ir „paklonus“ muszė, praszdamas malonės ir susimylėjimo. Tokiame tai padėjime stovėjo Lietuva priesz įvedimą krikščionybės, kada sostą jos įgyjo sunus Algirdo, Jogėla, garsingas užmuszėjas, prazilusio karšė dėdės savo, Kęstuczio. Vyras tas, kurį prakeiks Lietuvos istorija, įsimylėjęs į Lenkijos karalienę Jadvygą, dėl apturėjimo jos rankos ir lenkiszko sosto, priėmė krikštą, apkriksztyjo Lietuvą ir visus lietuviszkus bei gudiszkus krasztus atidavė Lenkijai. Atsitikimas tas, idant galingesnė ir didesnė vieszpatystė pasidātu silpnesnei ir mažesnei, iktū laik negirdėtas istorijoje, apgavikiszkai 1413 m. o potam 1569 m., pramintas tapė, unija Lietuvos su Lenkija⁶⁾, o ką iš pradziūs pats Jogėla, presztaraujant Vytautui ir prakilnesniems Lietuviams, dėl susilenkinimo Lietuvos negalėjo padaryti, tai padarė tą vėliaus patys Lenkai arba Jogėlos įpėdiniai, lenkiszki karaliai ir krikščioniszkos kuningija.

Susivienijimas Lietuvos su Lenkija ir apsikriksztyjimas jos iš Lenkijos priezasties ir per Lenkų rankas, turėjo labai didelę ir naikinancią įtekme ant polytiszkos ir kulturiszkos ateitės Lietuvos. Lietuva iš pradziūs polytiszka pradeda eiti silpnyn, potam pulti, o galiaus 1675 m.

6). Maskolija tūmet buvo tikt mažą kuningaicsztystę; be palyginimo mažesnė ne-gu Lietuva.

tapė per Maskoliją nuvergta.

Lietuviskiejie didžiunai ir bajorija, apdovanoti lenkiskais privalumais, greitai po susivienijimui, pasidavė Lenkijns įtekmei, priėmė lenkiską kalbą, išsitaicino ir pradėjo gėdytiesi tėvyniszko liezuvio. Katalikiszki kuningai jau isz tos priezasties, idant naikinti viską tą, kas buvo stabmeldiszku ir lietuviszku, noringai pametę lietuviszką kalbą, kaipo „pagoniszką“, o nors prastiems žmonėms priversti jie buvo krikščioniszko Dievo žodį tėvyniszkoje kalboje garsinti, bet idant žodį tą raszte palikti, mažai jiems rupėjo. O nors 1397 m. Lenkijos karalienė Jadvyga, įsteigė dėl 12 mokintinių Lietuvių czekiszkoje Pragoje prie Karolinio universitėto, kolegiją⁷, nors 1469 m. Varniūse, 1507 m. Tau ragėje, 1522 m, Viluiuje ir 1530 m. Jonisz kėje įkurtos tapė mokslainės⁸), bet mieriu jų buvo, ne mokinimas lietuviszkoje kalboje skaityti, rasztyti ir visokių mokslų, kaip tikt greitesnį susipažinimas Lietuvių su lenkiszku bei lotyniszku liezuviu. Tokiu keliu, lietuviszkoji kalba, kaipo augsztesniame ir mokintame sviete nereikalinga, liko tikt tarpe prastų ir sunkiai per lenkiszkus baudživiszkus įstatymus, prispaustų žmonių ir pradėjo eiti į paniekinimą ir užmirsimą. Drauge su tūmi užmirszimu jos, mažėjo lietuviszka tauta ir nyko lietuvystė.

Abelnas laikas to paniekinimo tėvyniszkosios kalbos, susivienijus Lietuvai su Lenkija, susilaukė reformacijos gadynių, kuri nors per menką zokoninką d-rą Martyną Liuterį, Kalvyną ir kitus iszszaukta, kaipo priezastis visokių karių bei vainų, padarė daug blėdies visoje Europoje, bet

visame katalikiszkame sviete, greitai priėmimą rado. Priimta ji buvo Vokietijoje, priimta Szveicarijoje, Prancuzijoje, Lenkijoje, Prusdse ir Lietuvoje, o lietuviszkoji literatūra, lygiai kaip ir raszliavos nekurių kitų tautų, dėkingos jai yra už savo pradžių.

Platintojai naujo mokslo norėdami, kad tikėjimas jų greitesnį prasiplatinimą tautoje rastu, pradėjo lietuviszkoje, kaipo visoms tautos lūmoms suprantamoje kalboje, savo žodį apsakinti, veikalus rasztyti ir spaudinti. Matant tai katalikiszkiems vadovams, jųg reformacija tokiu budu turi pasisekimą ir kad didesnę beveik dalį tautos apėmė, dėl apgyrimo savo katalikiszko tikėjimo, buvo prispirti, pasinaudoti tokį pat ginklą ir tėvyniszkoje kalboje katalikiszkas kningas raszant ir spaudinant, su kitatikiais kariauti pradėjo. Kova toji sutvėrė mums lietuviszką raszliavą, kuriai neseniai iszrasta spauda 1450 m. per Vokietį Joną Guttenbergą, dėl prasiplatinimo rasztų ne mažą naudą atneszė.

(Toliaus bus).

— — — — —
ISZ DARBININKISZKO, SOCIJALISTISZKO IR ANARKISTISZKO JUDEJIMO EUROPOJE.

Maskolija. Lenkijoje naujos krautos ir aresztavojimai. Varszavoje apsudyta Dzierzanovskienę ant 3 metų kalėjimo Pavike bei 8 metų isztrėmimo. Suaresztavota czia 8 universitėto mokintinius, Dombrovoje suimta 13 darbininkų, Pulavūse apie 40 sodieczyų. Lodze, Auricho ir Bergo trikotazos dirbtuvėje, isz priezasties mokesczio sumažinimo — darbininkų straiakas. Po trijų bedarbės nedėlių iszloszė — darbininkai grįžo į darbą. Odessoje isz 300 ypatų apsudyta 42; 7 į Siberiją, 35 ant

7), J. Jaroszevycziaus — Obraz Litwy, t. II, p. 41.

8), M. Valanoczauksio — Żłamaczki wiskupyste t. II p. 6—7; J. Jaroszevycziaus — Obraz Litwy, t. II, p. 39.

3—5 metų į siaurinę Maskoliją. Ant paliepiamo žandarų generolo Zielenyčio, Odesoje pastarame laike krėsta pas Maskolius, Žydus o įpatingai pas Gruzinus. Aresztavota 95 ypatas. Maskoliszkos istorijos profesorius Markievicz (Rusinas), už radimą pas jį rasztų uždraustų, gavo dimisiją.

Vokietija. Katovicių kasyklose eksplozija. 104 darbininkai rado myrį liepsnose. Berlino zeceriai parengia straišką. Reikalauja 9 darbo adynų bei mokeszio per 15% padidinimo. Leipzige, už kariumeniszkų paslapezių iszdavimą, ap-sudyta Schoreną ant 7 metų sunkių darbu, Pfeifferj—ant 2 metų ir Ringbauerj—ant vieno meto į kalėjimą. Berline, 47 socialistiszkos partijos vadovystės sanariai, už priklausymą prie slaptų draugyszių apskusti.

Austrija. Atėjusia į Vienną gro-matą su danesizmu, kad Hernalso rotuzė iszleks į orą, atidūta policijai. Viennoje ant centraliszkų kapinių apvaiszcieziota kovo mėnesio revoliucijos atmintį. Lai-kyta kalbas ir giedota darbininkų giesmes. Dalyvavo 30.000 darbininkų. Angleka-sėjū straiškas Szlezijoje nesibaigia. Į Karviną atvyko dras Adler isz Viennoš. Pra-goje geležies darbininkų straiškai ir dēmonstracijos. Iszdaužyta daugumą langų. Siuvėjai ir sziaucziai parengia czia straišką.

Rumunija. Kaime Smirdan, įnirtę sodiečiai, bažnyczioje užmuszo popą Bazilijū Jardanescų.

Turkija. Ramazano szventė Stam-bule praėjo ramiai. Suaresztavoti turkai ir Armėnai, už mierj sultono nužudymo pažvelgti, tapė iszliūsti. Už jaunaturkiszką agitaciją apsudyti tris augsztesni apicieriai: pulkauninkas Szefik, karės minis-terio adjutantantas bei majorai Horszd ir

Achmed; pastarasis kariszkos mokslainės mokintojis: visi ant sunkių darbu sulgy myriui.

Italija. Telegramos daneszė: Italų armija, po Baratierio vadovyste, pamuszta per Szaonus Afrikoje. Po Adua krito 5,000 Italų ir 3 generolai: Dabormida, Arimondi ir Albertone. Szooanai paėmė 60 kanūlių, milijoną karabinų szuvių, 500,000 kanūlių patronų, 5000 arklių ir 10.000 karabinų. Laukinės gaujos blgai ginklūtų mūrinių, be kariumeniszkos taktikos ir disciplinos, sunaikino galingas armijos divizijas. Toji žinia Italijoje iszszaukė didį sumiszimą. Romoje ir visūse miestūse sudaryta dēmonstracijos. Crispi atsitraukė nū urėdo. Baratieri karės sudu bus paves-tas. Sumiszimai nesibaigia. Iszdaužta daug langų bei aresztavota daugumą ypatų. Į Afriką iszsiūsta naujas divizijas. Milane nū kelių dienų maisztai. Turi jie revoliucijiszką pobudį ir valdzios lukuriū-ja, kad įvykti gali svarbus revoliucijiszkī sumiszimai. Kariumenės dalis dalyvauja maiszte. Mynios žmonių, jų per miestą vaikszciojimūas eilėmis, pergąsdino valdzias. Sugrauta visus antraszus, kromų parodas ir apsiausta geležinkelio dvarą. Priezastimi to buvo žinia, kad kariumenė turi nusidūti į Afriką. Kazarmėse kilo maisz-tas. 39 ir 40 bersaglierių pulko kareiviai kuriems valdzia sumalszinti maisztą paliepė, atsisakė kad ne kovos su dēmonstrantais, atsisakė nū paklusnumo ir visi su dēmonstrantais susivienyjo. Artilerijos isz San Simpliciaro kazernių kareiviai priesz maisztininkūs paszaukti suszuko: „Szalin su Crispiu! Mes norim pakajaus, mes ne eisime į Afriką“!

Iszpanija. Czia milžiniszkos dēmonstracijos ir sumiszimai. Madrite, Bilbaoje, Barcelōnoje ir Valencijoje kilo

musziai su policija. Daugumą ypatų su-
žeista.

Saranciukietis.

—o—o—

PRUSU LIETUVA. Kokia ten fa-
milija Von Below Lazdynėliūse, kur gimė
Kr. Dūnelaitis, mūsų garsus poetas, padė-
jo iš paprasto akmens Dūnelaiciui pa-
minklą, ir jį 8-tą dieuą balandžio sžimet pa-
szventino kuningas Friedbergis iš Tolmyn
kiemių; atvežė iš Dūnelaiczio daržo ažuolą
ir ten pasodindamas daug ir garbingai oszė
už Dūnelaitį.... Kitam net ir aszūros ritosi.

M. J.

Boston, Mass. No 12 „Saulės“ pa-
tėmyjau apraszymą, katrose parapijose pa-
rapijonai myli savo prabaszecius, ir man la-
bai pasidarė nesmagu, kad neuzutikau taip
gi Bostono lietuvių priskazitytų prie anų
pagirtųjų lietuvių. Mat pirmiaus buvo
pasigyrę per laikraszecius, kad Bostonie-
cziai apipirko lotus dėl statymo bažnyczios
ir kad ketina uzraszyti ant parapijos vardo.
Bet tam nereikia tikėti, kad Bostono lie-
tuviai darytu prieszingai valei dievo Bos-
tone. Iszmintingi lietuviai nenori buti at-
mestais nū dangaus karalystės, uz tai pil-
do prisakymus bažnyczios szvencziausios.
Lotus nupirkę uzraszė ant vyskupo, o pi-
ningus kolektoriai surinkę nunesza kunin-
gėliui net į namus, priderincziai atidūda,
ir dar, idant neuzrustinti dievtarnio, pabu-
czinija į rankovę! Ar tai tokius žmones
neverta priskaityti prie iszrinktųjų? O
ponas ilgaskvernīs, nei metų neiszbuves,
jau susigavo penkioliką szimtų dolerių, ir
paaukavo ant uzpirtų lotų (priimdamas
paraszą nū komitėto). Dabar dievtarnis

laikys parapijonus amžinai už vūdegos!
Dabar jis dar nori namus stovinczius ant
tų lotų, iszklabinti nū parapijonų, žada jūs
apsitaisyti ir su savo giminaitėms ten gy-
venti, net regis altorių įsitaitys gale savo
lovos.... Parapijonai rodos ant to viso pri-
stos ir namą kuningui paves. Dėlto asz
praszycziau „Saulės“, idant teiktusi ir Bos-
tonieczius prie anos asilinyczios priskaityti,
nės kas už jūs geriaus bepristotu ant visų
geidavimų praskustgalvio?!

B.....tis.

—o—o—

V. KALVAITIS

Tilžėje iszleido kningelę po vardu
„Lietuvos Kanklės“, eilėse suraszyta. No-
rintiejie gauti tą kningelę tesikreipia pas
Kalvaitį (Tilžėje) arba į Naujos Gadynės
redakciją.

A. A. CHASE ADVOKATAS (Lowyer)

Praktikavoje visūse sudūse Pennsylvanijos ir Su-
vienytų Valstijų. Visokias provas veda kogeriausial.
Taip-gi visokias collectas atleka kovelkiausiai,
Jo offisas ant SPRUCE Str, 304.; Ruimas 6,
SCRANTON, Pa.

DIDELIS NAUJAS SZTORAS MEBELIU VALENTINAVY CZIAUS

ant

416 PENN Ave. SCRANTON Pa
Sztore užlaiko dėl pardavimo visokius reikalingus
namus daigtus, kaip tai lovas, springsus, kreses, kanapas
stalus, peczius ir tt. puiklausius daigtus pardūda už pi-
giausią preke, ir viską į namus nugabena.

J. LIETUVNIKAS

MINERSVILLE Pa. Gavo patenta ant karczemos savo name — užlaiko skaniausių alų ir likierus ir pirmos klasės cigarus; o teipogi pas jį yra labai priimni vieta dėl užteigos, nes yra geras žmogus; užtai lietuviai atsilankykite pas savąjį;

INEK RICE

Lietuvizskas kalvis visoki slesoriszką darbą ir viską kas tik prie kalvio priklauso kogeriausial padaro. Jo kalve randasi pagal Deiczkatalkų bažnyčia — tarp Coal ir Line str. Shenandoah Pa.

**** SALIUNAS ****

J' NAUJUNO

ANT N. WEST Uliczios No 234

SHENANDOAH, PA.

Vyrai! yra tai smagi vieta dėl užteigos o kas svarbiausiai, kad puikius gerimus pri laiko stiklus taipgi mylziniszkus dūda. Apė cigarus cigarus nėra ką snekėti, nės jie patys giresi. Vyrai neužmirszkıt pas savo atsilankyti!

Czion yra linksmiausia vieta dėl užteigos, nes ir adventai su gavėue susikabine szoka.

! SENAS DRAPANAS PADARAU NAUJOMS!

Iszvalau, farbūju ir prosinu drapanas vyrų ir moterių, taipgi taisau už pigiausią prekę į trumpiausią laiką.

S. SEGAL

419 PENN Ave, SCRANTON, Pa.
(SZALE APTIEKOS DRO SZLIUPO.)

SALIUNAS

716 W .LACAVANNA AVE, SCRANTON, PA.

Užlaikau gerus, szviežius ir sveikus gėrimus; laikau gerus cigarns ir užkandį. Lietuviai atsilankykite pas manę.

M. SZARAK

J.T. F. HRENHOLT

Siuncziu PININGUS į visss dalis svieto, tieslok į namus.— Pardūdu LAIVAKORTES ant geriausiu linijų, kaip HAMBURG AMERICAN PACKET Co., EXPRESS REGULAR, BALTIJOS, RED STAR ir visų kjtų linijų.

321 PENN Ave.

SCRANTON, Pa.

Dr JAMES STEIN.

Gydo vien tik ligas: akių, ausų, nosles ir gerklės.

Adynos offiso:

9 iki 12 priesz piet,

1 iki 4 po piet,

7 iki 9 vakare.

204 WYOMING Ave.

SCRANTON, Pa.

27. IX 95

DIDELIS LIETUVISZKAS

HOTELIS,

316 Penn Ave., **SCRANTON, PA.**

Kuriame laikau visokius gėrymus ir užkandžius, o podraugei pardūdu laivakortes (szipkortes) ant geriausiu laivų ir siuncziu piningus į visas szalis svieto kūdūpigiausiai.

Taipogi reikale, kiekvienam dūdu prietellszką rodą Jusų Vienžemis

Pet. Lipaviczius.

E. B. GARNELL & CO.

1336 PROVIDENCE ROAD,

SCRANTON, PA.

Daro gerus cigarus ir visokius gatunkus cigarety įpatiugai Maskoliszkūsu (su munksztukeliais).

M. SCHWARTZKOPF,

WHOLESALE krautuve visokių naminių ir užrubės pargabentų gėrymų, kaip:

WINO, LIKERIU, BRENDIES, GI-

NES, ir kitokių gėrymų.

Pardūda geriausę Arielką: **BLUE STAR MONOGRAM WHISKEY.**

248 PENN AVE, Cor. LINDEN Str. SCRANTON Pa.